

Styrets beretning

Første halvår 2018

(Konserntall. Tall i parentes gjelder tilsvarende periode i fjor hvis ikke annet er nevnt).

Hovedtrekk første halvår 2018

- Gode resultater fra bankdrift, datterselskaper og produktselskaper
- Resultatet var 1.209 millioner kroner og 433 millioner bedre enn i første halvår 2017. Bedringen skyldes økte driftsinntekter, bedre avkastning på finansielle eiendeler og reduserte tap på utlån
- Ren kjernekapitaldekning per 30. juni 2018 15,0 prosent
- Betydelig flere kunder og høy vekst innenfor alle produktområder

Overskudd på 1.209 millioner kroner i første halvår 2018

- Resultat før skatt 1.345 millioner kroner (984 millioner)
- Resultat 1.209 millioner kroner (776 millioner)
- Avkastning på egenkapital 14,4 prosent (9,9 prosent)
- Ren kjernekapitaldekning 15,0 prosent (14,9 prosent)
- Vekst i utlån 7,6 prosent (8,5 prosent) og innskudd 6,3 prosent (12,7 prosent) siste 12 måneder
- Vekst i utlån til privatmarkedet var på 10,6 prosent siste 12 måneder og privatmarkedslån utgjør 67 prosent (65 prosent) av totale utlån
- Vekst i utlån til næringsliv var på 2,0 prosent siste 12 måneder
- Tap på utlån og garantier 127 millioner kroner (175 millioner), 0,17 prosent (0,25 prosent) av brutto utlån
- Resultat per egenkapitalbevis 5,75 kroner (3,66). Bokført verdi per egenkapitalbevis 80,21 kroner (75,40)

Hovedpunkter andre kvartal 2018

- Resultat før skatt 748 millioner kroner (518 millioner)
- Resultat 743 millioner kroner (409 millioner)
- Avkastning på egenkapitalen 17,9 prosent (10,5 prosent)
- Netto resultat finansielle eiendeler 195 millioner kroner (35 millioner)
- Tap på utlån 78 millioner kroner (86 millioner), 0,20 prosent (0,24 prosent) av brutto utlån
- Resultat per egenkapitalbevis 3,54 kroner (1,92 kroner)

Resultat 433 millioner kroner bedre enn i første halvår 2017

SpareBank 1 SMN oppnådde i første halvår 2018 et resultat før skatt på 1.345 millioner kroner (984 millioner). Overskuddet er 1.209 millioner kroner (776 millioner) og avkastning på egenkapitalen 14,4 prosent (9,9 prosent).

Samlede driftsinntekter i første halvår 2018 utgjorde 2.297 millioner kroner (2.059 millioner). Det gir en økning på 239 millioner kroner fra året før. Av inntektsveksten kommer 114 millioner kroner fra økt satsing i bankens datterselskaper SpareBank 1 SMN Regnskapshuset og i SpareBank 1 Markets.

Driftskostnadene ble 1.306 millioner kroner (1.169 millioner) i første halvår 2018. Økningen på 137 millioner kroner kommer hovedsakelig fra økt aktivitet i datterselskaper.

Resultatandelen av eierinteresser og tilknyttede selskaper var 181 millioner kroner (165 millioner). Avkastning på finansielle eiendeler ble 299 millioner kroner (104 millioner), hvorav 90 millioner kroner gjelder gevinst som følge av fusjon av selskapene Vipps, Bank Asept og Bank ID.

Samlede tap på utlån og garantier ble på 127 millioner kroner (175 millioner). Tapsavsetningene er i hovedsak innenfor oljerelatert virksomhet.

Resultat virksomhet holdt for salg utgjør 150 millioner kroner i gevinst på salg av bankens hovedkontor i Trondheim.

Den gode veksten i utlån og innskudd fortsetter, og banken øker sin markedsandel innenfor privatmarkedsegmentet. Samlede utlån økte med 7,6 prosent (8,5 prosent) og innskuddene med 6,3 prosent (12,7 prosent).

Ren kjernekapitaldekning var per 30. juni 2018 15,0 prosent (14,9 prosent). Målsatt ren kjernekapitaldekning er 15,0 prosent.

Resultatet per egenkapitalbevis var 5,75 kroner (3,66). Bokført verdi var 80,21 kroner (75,40) per egenkapitalbevis.

Kursen på bankens egenkapitalbevis (MING) var ved halvårsskiftet 84,50 kroner (71,75). Det er i 2018 utbetalt et kontantutbytte på 4,40 kroner (3,00) per egenkapitalbevis for 2017.

Økte netto renteinntekter

Netto renteinntekter økte med 83 millioner kroner til 1.149 millioner (1.066 millioner) i første halvår 2018. Økningen fremkommer i all hovedsak som følge av økte utlån og innskudd både til privat- og næringslivskunder.

Risikoprising og oppmerksomhet mot regulatorisk kapitalbruk har gitt forbedrede marginer på deler av næringslivsporteføljen, og arbeidet med dette videreføres.

Etter en lang periode med reduksjon økte markedsrenten uttrykt ved tremåneders NIBOR i første kvartal og deler av andre kvartal 2018, men falt i andre halvdel av andre kvartal. Dette har gjennom halvåret medført press på boliglånsmarginene samtidig som innskuddsmarginen er bedret.

Økte andre inntekter

Provisjonsinntekter og øvrige driftsinntekter økte i 2018 med 156 millioner kroner til 1.149 millioner (993 millioner).

Rentenetto fra lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt inntektsføres som provisjonsinntekter. Provisjonsinntektene for lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt utgjorde i første halvår 2018 samlet 193 millioner kroner (166 millioner). Inntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt er økt med 27 millioner kroner som følge av høyere solgt portefølje samt forbedrede marginer.

Andre provisjonsinntekter ble 956 millioner kroner (827 millioner). Den sterke veksten kommer i all hovedsak fra økt aktivitet i SpareBank 1 Markets og oppkjøp i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN.

Høy produktdekning hos kundene er viktig for banken. Det gir høy kundetilfredshet og en diversifisert inntektsstrøm for banken.

Provisjonsinntekter (mill. kr)	1. halvår		Endring
	2018	2017	
Betalings tjenester	99	102	-4
Kredittkort	31	29	2
Sparing og forvaltning	52	44	8
Forsikring	87	84	3
Garantiprovisjoner	32	32	0
Eiendomsmegling	203	200	2
Regnskapstjenester	241	200	41
Markets	178	105	73
Øvrige provisjoner	34	31	3
Provisjoner eks. SB1 Boligkreditt og SB1 Næringskreditt	956	827	129
Provisjoner fra SB1 Boligkreditt	185	158	27
Provisjoner fra SB1 Næringskreditt	7	8	-1
Sum provisjonsinntekter	1.149	993	155

God avkastning på finansielle investeringer

Samlet avkastning på finansielle investeringer ble 299 millioner kroner (105 millioner). Dette fordeler seg slik:

- Gevinst og utbytte på aksjer i banken og datterselskaper var 124 millioner kroner (13 millioner). Av dette er 90 millioner kroner gevinst som følge av avtalt fusjon mellom Vipps, Bank Asept og Bank ID.
- Finansielle derivater har gitt gevinster på 142 millioner kroner (22 millioner). Dette er i all hovedsak gevinster på renteinstrumenter. Relativt store gevinster tilskrives renteoppgang gjennom første halvår. Dette motvirkes dels av tap på fastrentedelen av obligasjonsporteføljen, som har samlede tap på 36 millioner kroner (gevinst 58 millioner)
- Øvrige finansielle instrumenter vurdert til virkelig verdi inkluderer verdiendring på bankens portefølje av fastrentelån og har gitt en gevinst på 12 millioner kroner (15 millioner)
- Inntekter fra valutaforretninger på 26 millioner kroner (19 millioner) er inntekter fra valutahandel i SpareBank 1 Markets og resultat av kurssvingninger på bankens finansiering i utenlandsk valuta
- Gevinster på aksjer og aksjederivater i SpareBank 1 Markets var samlet 37 millioner kroner (25 millioner)
- Finansielle instrumenter banken anvender som sikring har hatt et tap på 6 millioner kroner (tap 48 millioner)

Avkastning finansielle investeringer (mill. kr)	1. halvår		Endring
	2018	2017	
Gevinst/(tap) på aksjer (inkl utbytte)	124	13	111
Gevinst/(tap) på finansielle derivater	142	22	120
Gevinst/(tap) på øvrige finansielle instrumenter til virkelig verdi (FVO)	12	15	-3
Gevinst/(tap) på valuta	26	19	7
Gevinst/(tap) på sertifikater og obligasjoner	-36	58	-94
Gevinst/(tap) på aksjer og aksjederivater i SpareBank 1 Markets	37	25	12
Gevinst/(tap) på finansielle instrumenter knyttet til sikringsbokføring	-6	-48	42
Netto resultat fra finansielle instrumenter	299	105	194

Produktselskaper og andre tilknyttede selskaper

Produktselskapene gir bankens kunder tilgang til et bredt produktspekter og tilfører dermed banken provisjonsinntekter. Produktselskapene gir også banken god avkastning på investert kapital.

SpareBank 1 Gruppen

SpareBank 1 Gruppen eier 100 prosent av aksjene i SpareBank 1 Forsikring, SpareBank 1 Skadeforsikring, ODIN Forvaltning og SpareBank 1 Gruppen Finans. SpareBank 1 SMN sin eierandel i SpareBank 1 Gruppen var ved utgangen av første halvår 2018 uendret på 19,5 prosent. SpareBank 1 Gruppens resultat etter skatt i første halvår 2018 ble 601 millioner kroner (711 millioner). SpareBank 1 Forsikring bidrar med 85 prosent av resultatet. Svakere resultat fra forsikringsvirksomheten sammenlignet med et svært godt første halvår i 2017 forklarer resultatnedgangen i SpareBank 1 Gruppen.

SpareBank 1 SMNs andel av resultatet for første halvår 2018 ble 117 millioner kroner (134 millioner).

Mulig fusjon mellom SpareBank 1 Skadeforsikring og DNB Forsikring

SpareBank 1 Gruppen og DNB inngikk 20. juni en intensjonsavtale om å slå sammen sine forsikringsvirksomheter. Sammenslåingen gjennomføres ved at DNB Forsikring AS fusjonerer med SpareBank 1 Skadeforsikring AS. Det fusjonerte selskapet vil ha en tilnærmet komplett produktportefølje innenfor risikoforsikring til privat- og SMB-markedet.

I intensjonsavtalen er det lagt til grunn et bytteforhold på om lag 80 prosent for SpareBank 1 Gruppen og om lag 20 prosent for DNB. Dette bytteforholdet baserer seg på verdien av de to skadeforsikringsselskapene.

SpareBank 1 Gruppen skal ha en eierandel på 60 prosent og DNB 40 prosent i det fusjonerte selskapet. Markedsverdi vil bli lagt til grunn når DNB skal øke sin eierandel til 40 prosent gjennom kjøp av ytterligere 20 prosent av aksjene i selskapet. På fusjonstidspunktet vil selskapet ha en markedsandel innenfor risikoforsikring på over 15 prosent, og blir med dette landets tredje største forsikringsselskap, og landets største med distribusjon gjennom bank. Selskapet viderefører SpareBank 1s avtale om å levere produkter til LO -forbundenes 930 000 medlemmer gjennom merkevaren LO favor. SpareBank 1-bankene vil distribuere forsikringene under SpareBank 1-merkevaren, mens DNB vil distribuere forsikringene under egen merkevare. Fusjonen vil etter planen gjennomføres 1. januar 2019, forutsatt godkjenning fra myndighetene.

SpareBank 1 Boligkreditt

SpareBank 1 Boligkreditt er etablert av bankene i SpareBank 1-alliansen for å dra nytte av markedet for obligasjoner med fortrinnsrett. Bankene selger godt sikrede boliglån til selskapet og oppnår reduserte finansieringskostnader.

Per 30. juni 2018 har banken solgt lån på samlet 37,2 milliarder kroner (34,2 milliarder) til SpareBank 1 Boligkreditt tilsvarende 35,7 prosent (36,3 prosent) av bankens samlede utlån til privatmarkedet.

Bankens eierandel i SpareBank 1 Boligkreditt i er 19,9 prosent, og bankens andel av resultatet i selskapet i første halvår 2018 ble minus 5 millioner kroner (minus 37 millioner).

Verdivurderingen av selskapets basisswapper er knyttet til valutasikring av selskapets innlån. Disse verdivurderes halvårsvis og kan gi store resultatsvingninger fra halvår til halvår. Kurstap oppstår som følge av at markedskostnaden ved valutasikringen er redusert og effekten av kurstapet vil utlignes over valutasikringens løpetid.

SpareBank 1 Næringskreditt

SpareBank 1 Næringskreditt er etablert etter samme modell og med samme administrasjon som SpareBank 1 Boligkreditt. Per 30. juni 2018 er utlån på 1,8 milliarder kroner (2,3 milliarder) solgt til SpareBank 1 Næringskreditt.

SpareBank 1 SMN sin eierandel er 33,5 prosent av selskapet og bankens andel av resultatet for 2018 ble 8 millioner kroner (13 millioner). Bankens eierandel reflekterer bankens relative andel av solgte lån til næringsseiendom og bankens eierandel i BN Bank. Av utlånene i SpareBank 1 Næringskreditt er 43 prosent solgt fra BN Bank.

SpareBank 1 Kredittkort

Resultatet i første halvår 2018 ble 65 millioner kroner (39 millioner). SpareBank 1 Kredittkort eies av SpareBank 1-bankene, og SpareBank 1 SMN har en eierandel på 17,4 prosent. SpareBank 1 SMN sin andel av resultatet i første halvår 2018 ble 11 millioner kroner (7 millioner), og andel av porteføljen er 893 millioner kroner (823 millioner).

SpareBank 1 Kredittkort har siden første januar 2017 håndtert kredittkortprogrammet i LOfavør. Denne avtalen utvider det forretningsmessige forholdet mellom LO og SpareBank 1-alliansen.

Sparebank 1 Kredittkort fikk i 2017 oppdraget på å levere kredittprodukter til et utvidet Vipps. Avtalen implementeres i løpet av 2018.

BN Bank

SpareBank 1 SMN eier 33,0 prosent av BN Bank per 30. juni 2018.

Resultatet i BN Bank i første halvår 2018 ble 155 millioner kroner (144 millioner) som gir en avkastning på egenkapitalen på 8,7 prosent (8,4 prosent). SpareBank 1 SMNs andel av resultatet i BN Bank i første halvår 2018 ble 53 millioner kroner (50 millioner) justert for resultatandel i BN Bolig.

Etter beslutning om avvikling av satsingen på finansiering av næringsseiendom er næringslivsporteføljen redusert med 18,9 milliarder kroner tilsvarende 59 prosent siden 30. juni 2015. Dette har bidratt til bedring av soliditeten i SpareBank 1 SMN og til forbedret lønnsomhet i den resterende næringslivsporteføljen i BN Bank.

BN Bank skal primært være en privatmarkedsbank og hovedmarkedet er Oslo og Østlandsområdet.

BN Bank har vedtatt å styrke produktplattformen gjennom en forsiktig satsing på forbrukslån. I tillegg har selskapet i samarbeid med EiendomsMegler 1 Midt-Norge etablert selskapet BN Bolig hvor BN Bank har en eierandel på 50 prosent. Satsingen på eiendomsmegling i Oslo-markedet vil kunne bidra til sterkere boliglånsvekst for BN Bank. For å understøtte satsingen på eiendomsmegling har bankens styre også vedtatt en nysatsing på prosjektfinansiering av hovedsakelig boligprosjekter. Dette vil være en kontrollert satsing med gradvis oppbygging av porteføljen.

SpareBank 1 Betaling

SpareBank 1 Betaling er SpareBank 1 bankenes eierselskap for betalingsløsninger, herunder Vipps. Bank ID og Bank Asept skal fusjonere med Vipps for å ta opp kampen om de framtidige betalingsløsningene, og fusjonen ble godkjent av konkurransetilsynet den 27. april 2018. Vipps har mål om å være Nordens ledende finansteknologimiljø, og for SpareBank 1 SMN vil eierandel og tett samarbeid med Vipps være viktig for å

holde på kunderelasjoner etter innføringen av PSD2. Vipps vil i løpet av 2018 lansere flere tjenester som vil forenkle bankkundenes hverdag og med kontointegrasjon også sørge for å holde kostnadene nede.

SpareBank 1 Betaling fikk i første halvår et underskudd på 31 millioner som utgjør selskapets resultatandel fra virksomheten i Vipps. SpareBank 1 SMN sin andel av underskuddet utgjør 6 millioner kroner. SpareBank 1 SMN har videre i andre kvartal inntektsført en gevinst på 90 millioner kroner knyttet til den vedtatte fusjonen.

Driftskostnader

Samlede kostnader i konsernet økte med 137 millioner kroner i 2018 og ble 1.306 millioner (1.169 millioner).

I morbanken er kostnadene økt med 19 millioner kroner siste 12 måneder, hvor 11 millioner kroner er knyttet til salg av bankens hovedkontor i Trondheim. Effektivisering av banken har gitt lavere bemanning og reduserte kostnader. Siden 31. desember 2014 er antall årsverk i morbanken redusert med 132 til 588 årsverk ved utgangen av første halvår 2018. Endret kundeadfærd og ny teknologi legger til rette for ytterligere effektivisering. Parallelt har satsing på ny teknologi gitt økte IT- og utviklingskostnader, og dette vil fortsette. Målet om netto nullvekst i morbankens driftskostnader skal imidlertid opprettholdes.

Samlede kostnader i datterselskapene var 674 millioner kroner (556 millioner) og har økt med 118 millioner siste 12 måneder. Av dette er 34 millioner kroner følge av selskapsoppkjøp i SpareBank Regnskapshuset SMN, 75 millioner oppbygging i SpareBank 1 Markets og 9 millioner satsing på BN Bolig. Også i datterselskapene arbeides det kontinuerlig med kostnadskontroll.

Selskapsoppkjøp i SpareBank 1 Regnskapshuset SMN gir inntektsvekst og resultatøkning i selskapet. Kapasitetsøkning har gitt sterk inntektsvekst i SpareBank 1 Markets og potensialet for ytterligere vekst er høyt.

Kostnader i forhold til inntekter ble i konsernet 47 prosent (50 prosent), i morbanken 29 prosent (30 prosent).

Reduserte tap og lavt mislighold

IFRS 9 Finansielle instrumenter har fra og med første januar 2018 erstattet IAS 39 Finansielle instrumenter – innregning og måling. Implementeringseffekten er ført direkte mot egenkapitalen første januar 2018. Det vises til note 2 og 45 i årsrapporten for 2017, samt note 1 i denne rapporten for ytterligere detaljer.

I første halvår 2018 ble netto tap på utlån 127 millioner kroner (175 millioner). Netto tap på utlån utgjør 0,17 prosent av totale utlån (0,25 prosent).

På utlån til konsernets næringslivskunder er det i første halvår 2018 netto tapsført 111 millioner kroner (168 millioner), i all hovedsak knyttet til utlån til oljerelatert virksomhet.

På utlån til privatmarkedskunder er det i første halvår 2018 netto tapsført 16 millioner kroner (tap 7 millioner).

Samlede nedskrivninger på utlån og garantier per 30. juni 2018 utgjør 1.166 millioner kroner (919 millioner).

Samlede problemlån (misligholdte og tapsutsatte) utgjør 1.907 millioner kroner (1.409 millioner) tilsvarende 1,23 prosent (0,98 prosent) av brutto utlån, inklusive lån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. Etter implementering av IFRS 9 fra første januar 2018, er alle lån klassifisert i trinn 3 i forventet taps-modellen definert som problemlån.

Mislighold over 90 dager var 275 millioner kroner (258 millioner) med 44 millioner kroner på næringsliv og 231 millioner på privatmarked. I prosent av brutto utlån er misligholdet 0,18 prosent (0,18 prosent).

Andre tapsutsatte engasjement utgjør 1.632 millioner kroner (1.151 millioner) med 1.221 millioner på næringsliv og 20 millioner kroner på privatmarked. Av brutto utlån utgjør andre tapsutsatte engasjement 1,05 prosent (0,80 prosent).

Det er god kredittkvalitet i utlånsporteføljen. En svært stor andel av årets tap på utlån er knyttet til oljerelatert virksomhet, men også i denne delen av porteføljen er utviklingen positiv.

Forvaltningskapital på 160 milliarder

Bankens forvaltningskapital per første halvår 2018 var 160 milliarder kroner (149 milliarder) og har økt med 11 milliarder tilsvarende 6,8 prosent det siste året. Forvaltningskapitalen har økt i hovedsak som følge av høyere utlånsvolum.

Per 30. juni 2018 er utlån på til sammen 39 milliarder kroner (37 milliarder) solgt fra SpareBank 1 SMN til SpareBank 1 Boligkreditt og til SpareBank 1 Næringskreditt. Disse lånene fremkommer ikke som utlån i bankens balanse. Kommentarene som omhandler vekst i utlån inkluderer dog utlån solgt til SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt.

Høy vekst i utlån til bolig

Totale utlån har økt med 11,0 milliarder kroner (11,2 milliarder), tilsvarende 7,6 prosent (8,5 prosent) siste 12 måneder og var 154,8 milliarder (143,8 milliarder) per 30. juni 2018. Veksten i første halvår var 4,0 prosent (4,6 prosent).

- Utlån til personkunder økte siste 12 måneder med 10,0 milliarder kroner (9,0 milliarder) til 104,1 milliarder (94,1 milliarder). Vekst på 10,6 prosent (10,5 prosent). Veksten i første halvår var 5,5 prosent (5,3 prosent). Med denne veksten øker banken sin markedsandel.
- Utlån til bedriftskunder økte siste 12 måneder med 1,0 milliarder kroner (2,3 milliarder) til 50,7 milliarder (49,7 milliarder). Vekst på 2,0 prosent (4,8 prosent). Utlån til næringslivskunder økte i første halvår 2018 med 1,2 prosent (3,3 prosent).
- Utlån til personkunder utgjorde 67 prosent (65 prosent) av totale utlån til kunder per 30. juni 2018

Veksten i boliglån er høy, og bankens markedsandeler er økende. Det er ingen indikasjoner på økte taps- og misligholdsnivåer i bankens boliglånsportefølje og kvaliteten i boliglånsporteføljen er svært god.

Nye utlån til bedriftskunder er i hovedsak mindre bedrifter og er prioritert utfra kapitalbegrensninger og lønnsomhetshensyn.

(Fordelt i henhold til sektor – se note 5)

God innskuddsvekst

Innskudd fra kunder økte siste 12 måneder med 4,8 milliarder kroner (8,5 milliarder) til 80,3 milliarder (75,6 milliarder). Dette tilsvarer en vekst på 6,3 prosent (12,7 prosent). Innskuddsveksten i første halvår 2018 var 5,1 prosent (12,5 prosent).

- Innskudd fra personkunder økte med 2,3 milliarder kroner (1,9 milliarder) til 34,3 milliarder, tilsvarende 7,2 prosent (6,2 prosent). I første halvår økte innskuddene i Privatmarked med 8,0 prosent (7,6 prosent)

- Innskudd fra bedriftskunder økte med 2,5 milliarder kroner (6,7 milliarder) til 46,0 milliarder, tilsvarende 5,7 prosent (18,0 prosent). I første halvår økte innskuddene i Næringsliv med 3,0 prosent (16,4 prosent).
- Innskuddsdekningen i SpareBank 1 SMN var 69 prosent (70 prosent) eksklusiv SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt. Innskuddsdekningen inklusiv SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt var 52 prosent (53 prosent).

(Fordelt i henhold til sektor – se note 9).

Investeringsprodukter

Samlet kundeportefølje av investeringsprodukter ført utenfor bankens balanse var 10,0 milliarder kroner (9,0 milliarder) per første halvår 2018. Økningen på 1,0 milliarder kroner er et resultat av godt salg og verdiøkninger, på aksjefond og aktiv forvaltning.

Investeringsprodukter, kundeporteføljer (mill. kr)	1. halvår		Endring
	2018	2017	
Aksjefond	6.152	5.970	182
Sporeforsikring	784	782	2
Aktiv forvaltning	3.616	2.913	703
Totalt	10.552	9.665	887

Forsikring

Bankens forsikringsportefølje er økt med 9 prosent siste 12 måneder. Det har vært tilfredsstillende vekst både på skade- og personforsikringer.

Forsikring, premievolum (mill. kr)	1. halvår		Endring
	2018	2017	
Skadeforsikring	794	735	41
Personforsikring	340	318	22
Tjenestepensjon	259	221	38
Totalt	1.393	1.292	101

Privatmarked

Totale utlån i privatmarkedet er 109 milliarder kroner (98 milliarder) og totale innskudd 40 milliarder kroner (37 milliarder) per 30. juni 2018. Dette er utlån til og innskudd fra lønnstakere, landbrukskunder og enkeltpersonsforetak i morbanken.

I privatmarkedet ble samlede driftsinntekter 986 millioner kroner (894 millioner) i første halvår 2018. Netto renteinntekter utgjorde 589 millioner kroner (529 millioner) og provisjonsinntektene 397 millioner (364 millioner). Inntektene har økt i hovedsak som følge av økte utlån og økte provisjonsinntekter fra SpareBank 1 Boligkreditt. Samlede inntekter økte med 93 millioner kroner. Avkastning på anvendt kapital i privatmarkedssegmentet ble 13,2 prosent (16,2 prosent). Anvendt kapital er regulatorisk kapital på 15,0 prosent, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning.

Utlånsmarginen i første halvår 2018 ble 1,72 prosent (1,86 prosent), mens innskuddsmarginen ble 0,21 prosent (0,18 prosent) målt mot tremåneders NIBOR. Markedsrenten uttrykt ved tremåneders NIBOR har økt i 2018.

Utlåns- og innskuddsvekst i privatmarkedet siste 12 måneder ble henholdsvis 10,6 prosent (10,0 prosent) og 7,8 prosent (5,6 prosent).

Det er gjennomgående lav direkte risiko i utlån til privatkunder, og dette reflekteres i fortsatt lave tap. Det er ingen indikasjoner på økte taps- og misligholdsnivåer i bankens boliglånsportefølje. Låneporteføljen er sikret med pant i boligeiendom.

Banken har en tydelig plan for innretning av en distribusjonsmodell for privatmarkedet som skal sikre økt salgskraft og kostnadseffektivisering. Salget skal øke i alle kanaler med sterk vekt på økt andel digitalt salg. Det er også viktig å fortsette kostnadseffektiviseringen samtidig som banken skal opprettholde en sterk fysisk tilstedeværelse.

Næringsliv

Totale utlån til næringslivskunder er 39 milliarder kroner (40 milliarder) og totale innskudd 38 milliarder (38 milliarder) per 30. juni 2018. Dette er en diversifisert portefølje med utlån til og innskudd fra næringslivskunder i Trøndelag og Møre og Romsdal.

Innen næringsliv ble driftsinntektene 643 millioner kroner (645 millioner) i første halvår 2018. Netto renteinntekter ble 541 millioner kroner (544 millioner) og provisjonsinntektene og avkastning på finansielle investeringer 102 millioner (101 millioner).

Netto samlede tap i næringslivssegmentet er redusert og var 102 millioner kroner (166 millioner) i første halvår 2018. Tapene er i all vesentlighet knyttet til utfordringene innen oljerelatert virksomhet.

Avkastning på anvendt kapital for næringslivssegmentet ble 10,8 prosent (9,5 prosent) i første halvår 2018. Anvendt kapital er regulatorisk kapital på 15,0 prosent, tilsvarende konsernets målsetting om ren kjernekapitaldekning.

Utlåns- og innskuddsmargin ble henholdsvis 2,67 prosent (2,83 prosent) og minus 0,05 prosent (minus 0,08 prosent) i første halvår 2018.

Utlånene ble redusert med 1,1 prosent (vekst 2,4 prosent) og innskuddene økte med 1,9 prosent (19,5 prosent) siste 12 måneder.

SMB segmentet er et viktig satsingsområde i banken, og det er målsatt kundevekst og økte markedsandeler. Det er vesentlig å ha et differensiert betjeningskonsept rettet mot dette segmentet. Næringsliv i SpareBank 1 SMN arbeider kontinuerlig med forbedre, effektivisere og automatisere prosesser.

Datterselskaper

Samlet resultat i bankens datterselskaper i første halvår 2018 ble 198,5 millioner kroner (164,3 millioner) før skatt.

Resultat før skatt (mill. kr)	1. halvår		
	2018	2017	Endring
EiendomsMegler 1 Midt-Norge	17,7	23,5	-5,8
SpareBank 1 Finans Midt-Norge	72,3	57,6	14,7
SpareBank 1 Regnskapshuset SMN	44,0	35,7	8,3
SpareBank 1 Markets (proforma inkl Allegro)	36,0	20,4	15,6
SpareBank 1 SMN Invest	23,2	16,0	7,2
Andre selskaper	5,3	11,2	-5,9
Sum	198,5	164,3	34,2

EiendomsMegler 1 Midt-Norge er markedsleder i Trøndelag og Møre og Romsdal med en svært sterk markedsposisjon og særlig i Trondheim. Ambisjonen er fortsatt å styrke markedsandelen i regionen. Selskapet har i samarbeid med BN Bank etablert selskapet BN Bolig, hvor EiendomsMegler 1 Midt-Norge og BN Bank eier 50 prosent hver. Dette er en satsing på eiendomsmevling i Oslo-markedet som skal gi økte inntekter fra eiendomsmevling og sterkere boliglånsvekst for BN Bank.

EiendomsMegler 1 Midt-Norge sitt resultat før skatt i første halvår 2018 ble 17,7 millioner kroner (23,5 millioner). Resultatet er noe svekket av reduserte inntekter som følge av færre solgte boligenheter. Antall solgte boligenheter i 2018 var 3.533 mot 3.695 i første halvår 2017. Resultatet preges også av 11,7 millioner kroner i negativt resultat knyttet til oppstartskostnader i BN Bolig (minus 11,5 millioner). EiendomsMegler 1 Midt-Norge konsoliderer resultatet fra BN Bolig som datterselskap.

SpareBank 1 Finans Midt-Norge hadde et resultat på 72,3 millioner kroner i første halvår 2018 (57,6 millioner), og har sterk resultatutvikling som følge av høy inntektsvekst, moderat kostnadsvekst og god risikostyring. Selskapets forretningsområder er hovedsakelig leasing til SMB-markedet og billån til privatkunder. Selskapet har leasing- og billånsavtaler for til sammen 6,9 milliarder kroner (5,7 milliarder), der leasingavtalene utgjør 2,9 milliarder kroner (2,7 milliarder) og billån 3,7 milliarder kroner (3,0 milliarder). Selskapet tilbyr også forbrukslån, og denne porteføljen var ved halvårsskiftet 236 millioner kroner (163 millioner).

Det har vært god vekst og spesielt på billån hvor veksten siste 12 måneder har vært 23 prosent (42 prosent). SamSpar-bankene i SpareBank 1 hadde per 30. juni 2018 en eierandel i SpareBank 1 Finans Midt-Norge på 27,9 prosent og Sparebanken Sogn og Fjordane en eierandel på 7,5 prosent. SpareBank 1 SMN eier 64,6 prosent av aksjene i SpareBank 1 Finans Midt-Norge.

SpareBank 1 Regnskapshuset SMN oppnådde i første halvår 2018 et overskudd før skatt på 44,0 millioner kroner (35,7 millioner). Selskapet utvidet fra og med 2017 virksomheten betydelig i Møre og Romsdal gjennom oppkjøp av et større selskap, og har i 2018 kjøpt opp ytterligere ni selskaper i Trøndelag og Møre og Romsdal. Selskapet har med dette passert 440 ansatte, har 10.000 kunder og er representert på 40 kontorer. Dette har bidratt til resultatforbedring og betydelig økning i både inntekter og kostnader.

Selskapet retter seg mot SMB-segmentet med en teknologisk moderne distribusjonsmodell og et bredt tjenestespekter.

SpareBank 1 SMN Invest investerer i aksjer, hovedsakelig i regionale virksomheter. Selskapet hadde et resultat før skatt i første halvår 2018 på 23,2 millioner kroner (16,0 millioner).

Verdiendringer og realisering av tap eller gevinster i selskapets samlede aksjeholdning utgjør 19,8 millioner kroner av selskapet netto totale inntekter. Selskapet har i tillegg eierinteresser i eiendomsselskapet Grilstad Marina og resultatandelen fra dette selskapet var 3,4 millioner kroner (12,8 millioner) i første halvår 2018.

SpareBank 1 Markets er datterselskap av SpareBank 1 SMN med eierandel på 66,7 prosent. SpareBank 1 Markets har hovedkontor i Oslo og avdelinger i Trondheim, Ålesund og Stavanger. Det er 137 ansatte i selskapet.

SpareBank 1 Markets eier SpareBank 1 Kapitalforvaltning 100 prosent (tidligere Allegro Kapitalforvaltning og SpareBank 1 Nord-Norge Forvaltning). Selskapet er sentralt i SpareBank 1 Markets sin satsing på kapitalforvaltning med en samlet forvaltningskapital på tretten milliarder kroner. Selskapet har 15 ansatte.

SpareBank 1 Markets' konsernresultat før skatt i 1. halvår 2018 ble 36 millioner kroner (20,4 millioner). Det har vært positiv inntektsutvikling innenfor alle forretningsområder i konsernet i første halvår, herunder sterk vekst i inntekter fra emisjoner av egenkapital og obligasjoner.

I SpareBank 1 SMN sitt markedsområde er SpareBank 1 Markets det ledende kapitalmarkedsmiljøet. SpareBank 1 Markets har hovedfokus på kunder hvor konsernet selv har en sterk konkurranseposisjon alene eller i samspill med eierbankene.

Tilfredsstillende finansiering og god likviditet

Banken følger en konservativ likviditetsstrategi som legger vekt på å ha likviditetsreserver som sikrer banken overlevelse i tolv måneder med ordinær drift og uten behov for ny ekstern finansiering.

Banken har likviditetsreserver på 25 milliarder kroner og er finansiert i 26 måneder med ordinær drift uten ny ekstern finansiering.

Myndighetene stiller krav til at alle kredittinstitusjoner skal ha tilstrekkelige likviditetsbuffer til å tåle perioder med begrenset tilgang på markedsfinansiering. Liquidity Coverage Ratio (LCR) måler størrelsen på bankenes likvide eiendeler i forhold til netto likviditetsutgang 30 dager frem i tid gitt en stressituasjon.

LCR er beregnet til 150 prosent per 30. juni 2018 (160 prosent). Kravet er 100 prosent.

Konsernets innskuddsdekning per 30. juni 2018 inklusive SpareBank 1 Boligkreditt og SpareBank 1 Næringskreditt var 52 prosent (53 prosent).

Banken har god diversifisering mellom ulike finansieringskilder og -produkter. Andelen av bankens samlede pengemarkedsfinansiering med over ett års løpetid var 83 prosent (80 prosent) per 30. juni 2018.

SpareBank 1 Boligkreditt er bankens viktigste finansieringskilde og lån på samlet 37 milliarder kroner er solgt per 30. juni 2018.

Rating

Bankens rating hos Moody's og Fitch Ratings er henholdsvis A1 (outlook negative) og A- (outlook stable). Moody's endret i juli 2017 utsiktene for SpareBank 1 SMN og andre norske banker fra «stable» til

«negative» outlook. Endringen er utløst av forventning om innføring av EUs krisehåndteringsdirektiv, som trolig vil medføre lavere sannsynlighet for støtte fra offentlige myndigheter til norske banker.

Soliditet

Ren kjernekapitaldekning per 30. juni 2018 ble 15,0 prosent mot 14,6 prosent ved årsskiftet. Konsernets målsetting for ren kjernekapitaldekning er 15,0 prosent. Myndighetskravet til ren kjernekapitaldekning er 14,1 prosent.

Risikoveid balanse (beregningsgrunnlaget) økte med 2,5 prosent i første halvår som følge av vekst i boliglån og økt kapitalbehov knyttet til overgangsordningen. Ren kjernekapital økte med 5,1 prosent første halvår som følge av et meget godt halvårsresultat og mottatt utbytte fra SpareBank 1 Gruppen i andre kvartal. Ren kjernekapitaldekning økte etter dette med 0,4 prosentpoeng i første halvår.

Uvektet kjernekapitalandel (Leverage Ratio) er 7,4 prosent (7,2 prosent).

Per 31. desember 2017 økte motsyklisk buffer fra 1,5 prosent til 2,0 prosent slik at krav til ren kjernekapital økte til 12,0 prosent, inkludert kombinerte bufferkrav. Inklusive et pilar 2-krav på 2,1 prosent er det samlede myndighetskrav 14,1 prosent.

Finanstilsynets endelige vurdering av tillegg for risikoer som ikke dekkes tilstrekkelig av pilar 1, ble fastsatt til 2,1 prosent i 2015. Påslaget er hovedsakelig knyttet til eierrisiko, markedsrisiko og konsentrasjonsrisiko på kreditt. Dette tillegget er gjenstand for vurdering fra Finanstilsynet hvert andre år, og Finanstilsynet vil fastsette nytt pilar 2-tillegg i løpet av 2018. SpareBank 1 SMN har mål om en ledelsesbuffer på om lag 1 prosent over samlede pilar 1 samt pilar 2-krav til å kunne absorbere svingninger i risikovektet balanse samt svingninger i konsernets resultat. På bakgrunn av dette er konsernets kapitalmål på 15 prosent.

Bankens egenkapitalbevis (MING)

Bokført verdi per egenkapitalbevis per 30. juni 2018 var 80,21 kroner (75,40), og resultatet per egenkapitalbevis ble 5,75 kroner (3,66).

Pris/Inntjening var 7,35 (9,80) og pris/bok 1,05 (0,95).

Kursen ved halvårsskiftet var 84,50 kroner og det er i 2018 utbetalt 4,40 kroner i utbytte per egenkapitalbevis for 2017.

Risikoforhold

Konsernets nivå på problemlån er lavt, men preges av utfordringene knyttet til offshorenæringen. Lån til oljerelatert virksomhet utgjør per 30. juni 2018 3,0 prosent av konsernets samlede utlån. Kredittkvaliteten i bankens øvrige utlånsportefølje er tilfredsstillende. Det har ikke vært smitteeffekter fra oljerelatert virksomhet til andre bransjer, og det foreligger ingen øvrige vesentlige konsentrasjoner i misligholdte og tapsutsatte engasjement.

Det er noe svakere vekstsignaler internasjonalt. I Norge fortsetter oppgangen. En svakere norsk krone har virket positivt for norsk eksportnæring, men det forventes en viss styrking av kronen fremover.

Reallønnsveksten forventes å være moderat. Banken vurderer at tapsrisiko i bankens privatmarkedsportefølje fortsatt vil være lav også i en situasjon med en viss økning i rentenivå.

Arbeidsledigheten er redusert i bankens markedsområde, og banken legger til grunn at nivået vil være relativt lavt også fremover.

Kredittveksten blant norske husholdninger er noe lavere, men fortsatt betydelig høyere enn lønnsveksten. Husholdningenes gjeld er på et høyt nivå. En rentøkning vil kunne føre til økt sparerate i norske husholdninger, noe som vil kunne gi redusert omsetning for deler av norsk næringsliv.

Bankens resultater påvirkes direkte og indirekte av svingningene i verdipapirmarkedene og særlig verdsettelse av basisswapper bidrar til volatilitet. Den indirekte effekten skyldes i all hovedsak bankens eierandel i SpareBank 1 Gruppen hvor både forsikringsvirksomheten og fondsforvaltningsaktivitetene påvirkes av svingningene.

Banken er også eksponert for risiko knyttet til tilgang på ekstern finansiering. Dette reflekteres i bankens konservative likviditetsstrategi (se avsnitt foran om finansiering og likviditet).

Utsikter

Regnskapet for første halvår 2018 viser godt salg, robust vekst og god inntjening. Resultat er preget av gevinst ved salg av bankens hovedkontor og effekter av fusjon mellom Vipps, Bank Asept og Bank ID. Underliggende inntjening er også forbedret.

Det er igangsatt en rekke tiltak for ytterligere effektivisering og lønnsomhetsforbedring i konsernet.

De økonomiske utsiktene i Trøndelag og Møre og Romsdal er gode. Bankens forventningsbarometer viser økt optimisme i næringslivet.

Det er grunn til å forvente at den sterke boliglånsveksten vil avta noe, men styret legger til grunn at banken på grunn av et godt distribusjonskonsept og sterk salgskraft også i 2018 vil øke markedsandelen i vårt markedsområde. Styret er godt fornøyd med positiv utvikling i bankens omdømme basert på TNS Gallups kundetilfredshetsundersøkelse. Spesielt er utviklingen positiv blant de yngre kundene.

Banken vil fortsette innsatsen for å styrke markedsposisjonen blant små og mellomstore bedrifter.

Det er betydelig lavere tap på utlån i første halvår 2018 sammenlignet med fjoråret. Bankens engasjementer innen oljeservicenæringen er ferdig restrukturert. Styret legger likevel til grunn at det kan komme nye utfordringer i denne næringen. Det er svært lite tap og mislighold i bankens utlånsportefølje for øvrig, og styret legger til grunn at dette er en situasjon som vil vedvare i 2018.

Intensjonsavtalen mellom SpareBank 1 Gruppen og DNB om sammenslåing av skadeforsikringsvirksomhetene vil gi effektiviseringsgevinster i forsikringsselskapet samt ytterligere styrking av konkurransekraften i forsikringsmarkedet. Banken kan videre påregne en betydelig gevinst som følge av transaksjonen.

Ren kjernekapitaldekning er på 15,0 prosent og i tråd med konsernets målsetting. Uvektet kapitaldekning på 7,4 prosent viser at banken er meget solid. Banken vil fortsatt arbeide med kapitaleffektivisering for å styrke lønnsomhet og ivareta soliditet.

Styret er godt fornøyd med konsernets prestasjoner og resultater hittil i 2018 og forventer at også 2018 blir et godt år for SpareBank 1 SMN.

Trondheim, 8. august 2018
Styret i SpareBank 1 SMN

Kjell Bjordal
Styrets leder

Bård Benum
Nestleder

Paul E. Hjelm-Hansen

Mette Kamsvåg

Morten Loktu

Janne Thyø Thomsen

Tonje Eskeland Foss

Erik Gunnes
Ansattrepresentant

Venche Johnsen
Ansattrepresentant

Finn Haugan
Konsernsjef